

Íslenska 10 ára kjarni
Grunnþættir menntunar og meginreglur Hjallastefnunnar

Læsi	Meginregla 1 - Börn og foreldrar	Heilbrigði og velferð	Meginregla 2 - Starfsfólk
<p>Barnið:</p> <p>getur tjáð sig um viðfangsefni sitt með efnislegum orðaforða,</p> <p>æfir sig í að nota hugtök sem tengjast viðfangsefninu hverju sinni,</p> <p>kynnist stafrænum leiðum til fjölþættrar merkingarsköpunar, t.d. með notkun myndmáls,</p> <p>getur lesið sér til gagns og gleði,</p> <p>getur lesið fjölbreyttan texta,</p>	<p>Börnin eru jafn ólík og þau eru mörg og er þörfum þeirra mætt í skóladeginum með valfrelsi og ólíka nálgun. Reynt er eftir mætti að höfða til áhugasviðs og styrkleika barnsins með vali á lesefni og útfærslu verkefna, sem eru fjölbreytileg þannig að hlúð sé að barninu á forsendum þess.</p> <p>Tryggja á vellíðan og ánægju barnsins með því að styðja við jákvæða tilfinningalega skynjun þess og fara allar skynleiðir í námi.</p>	<p>Barnið:</p> <p>þjálfast í raddbeitingu við tal, lestur og söng,</p> <p>getur tjáð hugsanir, skoðanir og tilfinningar sínar,</p> <p>þjálfast í góðri líkamsbeitingu við lestur og vinnu,</p> <p>tileinkar sér rétt grip í skrift.</p>	<p>Hugur, hjarta og hönd eru jafn mikilvæg í þroskaferli barns. Því þarf að hlúa að jafnvægi milli hreyfingar, hugsunar og tilfinningalífs barnsins í skóladeginum. Nálægð og traust gefur barninu kjark til að opna hug sinn og hjarta í skólastarfinu. Hreyfing veitir því gleði og jákvæðni. Barnið er heilbrigt og móttækilegt fyrir námi, en jákvæðni og gleði vekur og viðheldur áhuga og árangri hvers barns.</p>

<p>vinnur á fjölbreyttan hátt með læsi, s.s. menningarlæsi, umhverfislæsi og upplýsingalæsi,</p> <p>skapar eigin merkingu og bregst á persónulegan og skapandi hátt við því sem það les,</p> <p>þjálfar lesskilning, eykur orðaforða og eflir myndlæsi og hlustun.</p>	<p>Forðast ber að gera sömu kröfur til allra barna.</p>		
<p>Jafnrétti</p>	<p>Meginregla 3 - Umhverfi</p>	<p>Sköpun</p>	<p>Meginregla 4 - Efniviður</p>
<p>Barnið:</p> <p>fær tækifæri til að rækta hæfileika sína og þroskast á eigin forsendum,</p> <p>virðir jafnan rétt einstaklinga,</p> <p>fær tækifæri til að vera í styrkleikum sínum,</p>	<p>Námsumhverfi barnsins verður að styðja við barnið í þroska og námi.</p> <p>Barnið þarf að upplifa að það sé jafn rétthátt og önnur börn og að rödd þess heyrst til jafns við raddir annarra barna.</p>	<p>Barnið:</p> <p>vinnur verkefni á skapandi hátt,</p> <p>nýtir ímyndunaraflíð til að leika sér með ýmsa möguleika tungumálsins,</p> <p>tjáir skoðanir sínar og tilfinningar á fjölbreyttan hátt,</p>	<p>Með opnum efniviði er þægilegt að fara ólíkar skynleiðir í námi. Hann ýtir líka undir lausnamiðun hjá barninu og þjálfar það í bjarga sér sjálft. Það styður barnið til sjálfstæðis.</p>

<p>æfist í að rýna í margs konar texta án fordóma,</p> <p>sýnir umburðarlyndi í samskiptum og samvinnu.</p>	<p>Aðgengi barns að æfingu þarf að vera skýrt, beinskeytt, umbúðalaust og einfalt.</p> <p>Kennarinn hefur einlæga löngun til að mæta hverju barni og einblína á styrkleika þess.</p>	<p>vinnur í samþættum verkefnum sem höfða til styrkleika barnsins,</p> <p>fær að vera í sköpunarkraftinum sínum.</p>	<p>Raunveruleikatengd verkefni og hlutverkaleikir efla orðaforða og tjáningu barnsins.</p> <p>Gagnvirkt efni á netinu getur verið góð leið og opnar nýja möguleika.</p> <p>Mistök mega og eiga að vera hluti af námi, því mistök eru eðlilegur þáttur í skapandi ferli og hugsun.</p>
Sjálfbærni	Meginregla 5 - Náttúra	Lýðræði og mannréttindi	Meginregla 6 - Samfélag
<p>Barnið:</p> <p>fær fjölbreytt námsefni, sem höfðar til allra greindarsviða barnsins,</p> <p>æfir sig í að færa rök fyrir máli sínu og kynna fyrir barnahópnum, kennurum og starfsfólki,</p>	<p>Nýtni, nægjusemi og hófsemi er höfð að leiðarljósi í umgengni við náttúruna, sem og efnivið og áhöld.</p> <p>Útikennsla ýtir undir fjölbreyttar námsleiðir og er tilvalin til að skapa jákvætt og ábyrgt viðhorf gagnvart náttúrunni. Einnig styrkir hún félagslega</p>	<p>Barnið:</p> <p>nýtir þekkingu sína á tungumálinu til að tjá sig,</p> <p>æfir sig í gagnrýninni hugsun á íslenskri tungu,</p> <p>tekur virkan og lýðræðislegan þátt í samræðum,</p>	<p>Barn fær reglulega tækifæri til að taka þátt í að móta áætlun fyrir starf í hópatímum,</p> <p>Það er hvatt til að tjá sig um líðan sína í skólanum og um skólastarfið.</p>

<p>beitir gagnrýninni hugsun og æfir sig í meðlíðan og að setja sig í spor annarra,</p> <p>tileinkar sér fallega hegðun og framkomu í samskiptum.</p>	<p>innviði hópsins með vináttu æfingum og nálgæð, sem og einstaklingseiginleika eins og kjark, kraft, virkni og frumkvæði.</p>	<p>velur sér viðfangsefni út frá áhugasviði og styrkleika,</p> <p>tekur þátt í kosningum,</p> <p>æfir sig í að koma hugsunum sínum skýrt frá sér.</p>	<p>Er hvatt til að færa rök fyrir máli sínu og standa með sjálfu sér.</p> <p>Æfir sig í umburðarlyndi, hjálpssemi og víðsýni.</p>
---	--	---	---

Íslenska 10 ára kjarni

Hæfniviðmið	Leiðir	Kynjanámskrá	Mat	Námsgögn
<p>Talað mál, hlustun og áhorf</p> <p>Við lok 10 ára kjarna.</p> <p>Barnið:</p>	<p>Barnið:</p>	<p>Lota 2 - Sjálfstæði</p> <p>Lota 3 - Samskipti</p> <p>Barnið:</p>		
<p>getur beitt skýrum og áheyrilegum framburði,</p> <p>getur tjáð eigin skoðanir og tilfinningar og haldið</p>	<p>þjálfast í að flytja mál sitt skýrt, skipulega og áheyrilega,</p>	<p>æfir sig í að hrósa og þiggja hrós,</p> <p>æfir sig í að lýsa sjálfu sér og öðrum, sbr</p>	<p>bein endurgjöf frá kennara,</p> <p>markmiðabundið námsmat í</p>	<p>sögugerðabók,</p> <p>margs konar textar s.s. sögur, lagatextar, ljóð og fræðitextar,</p>

<p>athygli áheyrenda, m.a. með aðstoð leikrænnar tjáningar,</p> <p>getur tekið þátt í samræðum og rökræðum samkvæmt reglum,</p> <p>getur hlustað af athygli og beitt þekkingu sinni og reynslu til að skilja það sem sagt er og greint frá aðalatriðum,</p> <p>getur nýtt sér myndefni og rafrænt efni á gagnrýnninn hátt.</p>	<p>þjálfast í að svara spurningum er varða efni sem það hefur lesið eða hlustað á,</p> <p>þjálfast í að hlusta á umræður og taka þátt í þeim,</p> <p>fær tækifæri til að tala í litlum hópi, þar sem barnið greinir og tengir saman hugmyndir á ýmsum sviðum, barnið æfist í að halda sig við efnið, hlusta á það sem önnur börn segja og bregðast við því, finna hliðstæður og andstæður o.s.frv.,</p> <p>fær tækifæri til að njóta bókmennta, upplestrar, leiksýninga og söngs,</p> <p>þjálfast í leikrænni tjáningu og hlustun,</p>	<p>veikleikar, styrkleikar og hrósyrdi,</p> <p>æfir sig í að standa fyrir máli sínu með rökfestu,</p> <p>æfir sig í samvinnu, umburðarlyndi og víðsýni,</p> <p>æfir virka hlustun,</p> <p>æfir sig í að virða og fara eftir þeim reglum sem gilda þegar mörg börn þurfa að tjá sig í einu,</p> <p>fær æfingu í að tjá sig fyrir framan hópinn.</p>	<p>námsframvindu í Mentor,</p> <p>námsmat Sjálfstæði og Samskipti - Kynjanámskrá í Mentor</p>	<p>hljóðfælar, rafrætur o.fl.</p>
--	--	--	---	-----------------------------------

	syngur í hópi og lærir texta.			
Lestur og bókmenntir Við lok 10 ára kjarna. Barnið:	Barnið:	Lota 1 - Agi Lota 4 - Jákvæðni Barnið:		
<p>getur lesið texta við hæfi með góðum hraða og af skilningi, lagt mat á hann og túlkað,</p> <p>getur greint og fjallað um aðalatriði í texta og helstu efnisorð og notað mismunandi aðferðir við lestur og skilning á texta,</p> <p>getur lesið gamlar og nýjar bókmenntir, þ.á.m. þjóðsögur, ljóð og bókmenntir ætlaðar börnum og unglingum,</p>	<p>les bækur er hæfa og styrkja lestrargetu, efla hugmyndaflug, auka orðaforða og víkka reynsluheim þess,</p> <p>eykur leshraða sinn og les skýrt og áheyrilega,</p> <p>les ævintýri, ljóð og leikrit frá ýmsum löndum til að víkka menningarlegan sjóndeildarhring þess,</p> <p>les ýmis fræðirit/-greinar til að öðlast efnislegan orðaforða og grunnþekkingu á</p>	<p>æfir sjálfsgaga í lestri, þjálfað með sér seiglu í gegnum lestrinn,</p> <p>eykur sjálfstraust í tjáningu með auknum orðaforða,</p> <p>fær aukið sjálfstraust með aukinni færni í lestri.</p>	<p>lesfimi í september, janúar og maí,</p> <p>raddlestrarpróf á 4-6 vikna fresti,</p> <p>bein endurgjöf frá kennara,</p> <p>markmiðabundið námsmat í námsframvindu í Mentor,</p> <p>námsmat Agi og Jákvæðni - Kynjanámskrá í Mentor</p>	<p>Lestrarbækur við hæfi hvers og eins,</p> <p>ævintýri, fræðibækur, ljóðabækur, íslensk og þýðingar og margvísleg uppflettirit,</p> <p>gagnvirkt efni á nams.is https://vefir.mms.is/sma_bokaskapur/,</p> <p>orðabækur.</p>

<p>getur aflað upplýsinga úr bókum og fjölbreyttu rafrænu efni, unnið úr þeim og nýtt við lausn verkefna, lagt nokkurt mat á gildi og trúverðuleika upplýsinga,</p> <p>getur valið sér fjölbreytt lesefni við hæfi til gagns og ánægju.</p>	<p>viðkomandi sviði, sem gerir barnið einnig að betri lesanda á öllum sviðum.</p>			
<p>Skrift og ritun</p> <p>Við lok 10 ára kjarna.</p> <p>Barnið:</p>	<p>Barnið:</p>	<p>Lota 1 - Agi</p> <p>Lota 6 - Árcæðni</p> <p>Barnið:</p>		
<p>getur skrifað læsilega og af öryggi með persónulegri rithönd, beitt algengum aðgerðum í ritvinnslu, gengið frá texta og notað orðabækur,</p> <p>getur valið textategund, skipulagt</p>	<p>æfir sig í að draga rétt til stafs í skriftarbók eftir forskrift,</p> <p>semur sögur frá eigin brjósti án aðstoðar með grunnþáttum í uppbyggingu texta,</p>	<p>æfir sig í reglusemi og nákvæmni,</p> <p>æfir sig í að kjarna hugsun sína og koma henni á blað, agar sig í að koma hugsun sinni á blað m.t.t. stafsetningu,</p>	<p>bein endurgjöf frá kennara,</p> <p>markmiðabundið námsmat í námsframvindu í Mentor,</p>	<p>Skiftarbækur til að æfa skrift,</p> <p>Námsbækur með auðum blaðsíðum til að skrifa og myndskreyta sögur og endursagnir, drauma og endurminningar.</p>

<p>og orðað texta, svo sem sögur, frásagnir, lýsingar og fyrirmæli, á þann hátt sem hæfir tilefni,</p> <p>getur samið texta þar sem beitt er eigin sköpun, notið þess að tjá hugmyndir sínar og reynslu og veitt öðrum hlutdeild með því að kynna ritunina eða leyfa öðrum að lesa,</p> <p>getur lesið texta og skoðað hann með það í huga að kanna hvernig höfundur skrifar og nýtt það við eigin ritun,</p> <p>getur nýtt sér og hefur þekkingu á grunnþáttum í uppbyggingu texta, s.s. upphaf, meginmál og niðurlag,</p>	<p>semur ljóð með einfaldri bragfræði,</p> <p>fær tækifæri til að kynnast frásagnarlist og orðfæri skálda og fræðimanna/-kvenna og rýnir í þankagang og innviði sem þau byggja verk sín á,</p> <p>hugar að stafsetningu í ritun,</p> <p>fær þjálfun í að semja texta eða handrit fyrir ólíka miðla, s.s. hlaðvarp, útvarpsþátt, stuttmynd, efni á vef, myndband o.fl.</p> <p>þjálfar leikni í tölvuvinnslu,</p>	<p>æfir virkni og kjark í sögu- og ljóðagerð.</p>	<p>námsmat Agi og Árcæðni - Kynjanámskrá í Mentor</p>	<p>Tölvur til að æfa ritvinnslu.</p> <p>Skriffæri og litir.</p>
---	---	---	---	---

skrifar texta á tölvu og æfist í einföldum aðgerðum í ritvinnslu.				
Málfræði Við lok 10 ára kjarna. Barnið:	Barnið:	Lota 5 - Vinátta Lota 2 - Sjálfstæði Barnið:		
<p>getur notað allríkulegan orðaforða í ræðu og riti og gert sér grein fyrir margræðni orða,</p> <p>getur nýtt sér málfræðikunnáttu sína við orðmyndun, tal og ritun,</p> <p>getur nýtt sér kunnáttu og færni til að fletta upp orðum í orðabókum og öðrum gagnabrunnum um mál,</p> <p>getur beitt þekkingu sinni á málfræði við að</p>	<p>æfir réttritun eftir upplestri,</p> <p>æfir málfræðiverkefni í stöðvum,</p> <p>fær tækifæri til að vinna með málfræðiforrit,</p> <p>æfir sig í að raða orðum í stafrófsröð,</p> <p>æfir sig í að þekkja nafnorð eftir kyni, tölu og falli og getur bætt við greini,</p>	<p>tengir við vinkonur og vini í gegnum samvinnu, paravinnu og stöðvarvinnu,</p> <p>vinnur með skilgreiningar á vináttunni og samskiptum,</p> <p>fær aukið sjálföruggi og sjálfstraust í ritun með aukinni málfræðikunnáttu,</p> <p>þjálfar hæfni í tjáningu með auknum orðaforða, málfræði og málskilningi.</p>	<p>bein endurgjöf frá kennara,</p> <p>endurtekin stöðupróf,</p> <p>markmiðabundið námsmat í námsframvindu í Mentor,</p> <p>námsmat Vinátta og sjálfstæði - Kynjanámskrá í Mentor</p>	<p>námsbækur til að skrifa verkefni í,</p> <p>ýmis hjálpargögn til að vinna hlutbundið,</p> <p>tölvur og spil.</p>

<p>búa til setningar og málsgreinar,</p> <p>getur notað orðtök og málshætti í töluðu máli og rituðu og greint notagildi þeirra í texta,</p> <p>getur gert sér grein fyrir mismunandi hlutverki nafnorða, lýsingarorða og sagnorða,</p> <p>getur leikið sér með ýmis einkenni tungumálsins, s.s. margræðni orða og fundið kyn og tölu,</p> <p>getur greint mun á samnöfnum og sérnöfnum og m.a. bent á þau í eigin texta.</p>	<p>lærir um samnöfn og einkenni þeirra, nafnhátt sagnorða, helstu einkenni lýsingarorða, að stígbreyta og tvöfaldan samhljóða,</p> <p>fær þjálfun í fallbeygingu, æfir -ng/-nk regluna,</p> <p>eflir orðaforða sinn, m.a. í gegnum orðatiltæki og málshætti,</p>			
--	--	--	--	--